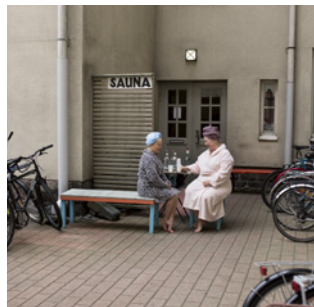

GRI

2016

RAPORTOINTIPERIAATTEET

SATOn vuosikertomus on myös vastuullisuusraportti, joka on tehty soveltaen Global Reporting Initiative (GRI) G4-ohjeistusta. Edellinen GRI-raportti on vuodelta 2015, ja vuoden 2015 tunnusluvut on esitetty raportointivuoden luvun vieressä. Mahdolliset aiemmin raportoitujen tietojen muutokset on esitetty lukujen ja asiasisältöjen yhteydessä.

SATOn raportointi on tehty soveltaen GRI G4-ohjeiston peruslaajuutta (Core). Lisäksi on noudatettu GRI G4:n rakennus- ja kiinteistöalan toimialakohtaista ohjeistusta (CRESS). Raportissa esitetään GRI G4-ohjeiston yleinen perussisältö (General Standard Disclosures) ja erityinen perussisältö (Specific Standard Disclosures), joka muodostuu johtamiskäytäntöjen kuvauksista ja tunnusluvuista SATOLle olennaisiksi tunnistettujen näkökohtien osalta.

SATOn johdon pyynnöstä KPMG Oy Ab on suorittanut kolmannen osapuolen riippumattoman varmennuksen. Varmennuksen kohteena oleviin ympäristövastuutietoihin sisältyvät seuraavat tiedot:

- "Ympäristö"-taulukossa esitetyt tunnusluvut
- "SATON GRI G4-indeksissä" esitetyt tunnusluvut G4-EN29 ja G4-EN32

Olemme tehneet päätöksen siirtymisestä kohti integroitua raportointia (IR). Siirtyminen tapahtuu vaiheittain lähivuosina. Vuoden 2016 raportissa integroidun raportoinnin piirteitä on sovellettu mm. arvonluonnin, liiketoimintamallin ja toiminnan vaikutusten kuvauksissa.

Vastuullisuuden johtamista on kuvattu tarkemmin [SATOn nettisivulla](#). Raportoinnin pohjana olevat olennaiset näkökohdat löytyvät kohdasta [Olennaiset näkökohdat ja laskentaratjat](#) ja GRI-indeksi kohdasta [GRI-indeksi](#).

OLENNAISET NÄKÖKOHDAT JA LASKENTARAJAT

SATOn olennaisuusmatriisin teema	GRI-näkökohta	Näkökohdan laskentaraja
Kestävä talous		
Kasvu		
	Taloudelliset tulokset	SATO-konserni
Kannattavuus		
	Taloudelliset tulokset	SATO-konserni
	Ostokäytännöt	SATO-konserni
	Määräystenmukaisuus	SATO-konserni sekä ulkoa ostetut merkittävimmät isännöinti-, huolto-, korjaus- ja uudisrakentamiseen liittyvät palvelut
Erinomainen asiakaskokemus		
Hinta-laatusuhde		
	Taloudelliset tulokset	SATO-konserni
	Ostokäytännöt	SATO-konserni
	Tuote- ja palvelutiedot	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
Asiakkaalle sujuvat palvelut		
	Tuote- ja palvelutiedot	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
	Tuotteet ja palvelut	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
	Asiakkaiden yksityisyyden suoja	SATO-konserni
Työhyvinvointi		
Innostava yrityskulttuuri		
	Työllistäminen, työterveys ja -turvallisuus	SATO-konserni sekä ulkoa ostetut merkittävimmät isännöinti-, huolto-, korjaus- ja uudisrakentamiseen liittyvät palvelut
	Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet	SATO-konserni

Osaamisen kehittäminen		
	Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet	SATO-konserni
	Koulutus	SATO-konserni
Ympäristövastuu ja palveluketju		
Energiatehokkuus		
	Energia, vesi	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
	Päästöt, jätevedet ja jätteet	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
	Tuotteet ja palvelut	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
Vastuullinen palveluketju		
	Välilliset taloudelliset vaikutukset	SATO-konserni
	Ostokäytännöt	SATO-konserni
	Lahjonta ja korruption vastaisuus	SATO-konserni sekä ulkoa ostetut merkittävimmät isännöinti-, huolto-, korjaus- ja uudisrakentamiseen liittyvät palvelut
	Määräystenmukaisuus	SATO-konserni sekä ulkoa ostetut merkittävimmät isännöinti-, huolto-, korjaus- ja uudisrakentamiseen liittyvät palvelut
	Toimittajien ympäristöarvioinnit	SATO-konserni sekä ulkoa ostetut merkittävimmät isännöinti-, huolto-, korjaus- ja uudisrakentamiseen liittyvät palvelut
	Maaperän köyhtyminen, saastuminen ja korjaavat toimenpiteet	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
Aktiiviset sidosryhmäsuhteet		
Asiakkaiden osallistaminen toiminnan kehittämiseen		
	Energia, vesi	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
	Jätevedet ja jätteet	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
	Tuote- ja palvelutiedot	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
Sidosryhmävuoropuhelu		
	Energia, vesi	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
	Jätevedet ja jätteet	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
	Tuote- ja palvelutiedot	SATO-konsernin vuokra-asunnot Suomessa
	Ostokäytännöt	SATO-konserni
	Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet	SATO-konserni
	Työterveys ja -turvallisuus	SATO-konserni

Läpinäkyvät toimintatavat

Ostokäytännöt	SATO-konserni
Määräystenmukaisuus	SATO-konserni sekä ulkoa ostetut merkittävimmät isännöinti-, huolto-, korjaus- ja uudisrakentamiseen liittyvät palvelut
Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet	SATO-konserni
Työterveys ja -turvallisuus	SATO-konserni
Lahjonta ja korruption vastaisuus	SATO-konserni sekä ulkoa ostetut merkittävimmät isännöinti-, huolto-, korjaus- ja uudisrakentamiseen liittyvät palvelut
Asiakkaiden yksityisyyden suoja	SATO-konserni
Toimittajien ympäristöarvioinnit	SATO-konserni sekä ulkoa ostetut merkittävimmät isännöinti-, huolto-, korjaus- ja uudisrakentamiseen liittyvät palvelut

VASTUULLISUUS- TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 2016

● = toteutui ● = toteutui pääosin ● = ei toteutunut

Ympäristövastuu

Tavoitteet 2016 (toteuma 2015)	Tavoitteiden toteutuminen 2016	Tavoitteiden toteutumisen status	Tärkeimmät toimenpiteet 2016	Tavoitteet 2017	Tärkeimmät toimenpiteet 2017	Yhteys YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin (SDG)
Lämmön ominaiskulutus 42,5 kWh/m ³ (42,9)	Toteuma 41,5 kWh/m ³	●	Asuntojen tarkastustoiminnan kehittäminen, sisälämpötilojen optimointi, investointeja ilmanvaihdon ohjaukseen, investoinnit vettä säästäviin kalusteisiin, kiinteistö kannan kehittäminen	40,3 kWh/m ³	Lämpötilaoptimoinnin jatkaminen, vettä säästävien kalusteiden asentaminen, ilmanvaihdon optimointi, kiinteistöjen kaukovalvonnan kehittäminen	
Veden ominaiskulutus 386 l/m ³ (418)	Toteuma 412 l/m ³	●	Asuntojen tarkastustoiminnan kehittäminen, vedensäästö kilpailu, investoinnit vettä säästäviin kalusteisiin, kiinteistö kannan kehittäminen	403 l/m ³	Vettä säästävien kalusteiden asentaminen, kiinteistöjen kaukovalvonnan kehittäminen	
Sähkön ominaiskulutus 3,9 kWh/m ³ (3,9)	Toteuma 3,9 kWh/m ³	●	Asuntojen tarkastustoiminnan kehittäminen, investoinnit ilmanvaihdon ohjauksen parantamiseen	3,8 kWh/m ³	Ilmanvaihdon optimointi, kiinteistöjen kaukovalvonnan kehittäminen	
Ominaispäästöt 33,3 kg CO ₂ e/m ² (33,5)	Toteuma 34,7 CO ₂ e/m ²	●	Lämmönkulutuksen tehostamisen toimenpiteet, tuulisähkön ostaminen	34,3 kg CO ₂ e/m ²	Lämmönkulutuksen tehostamisen toimenpiteet, tuulisähkön ostaminen	

Uudet investoinnit kohdennetaan joukkoliikenneyhteyksien varrelle	Uudistuotannossa tavoite toteutunut, valmiin kannan portfoliohankinnoissa tavoite toteutunut yli 90 % hankkeista	●	Investointien vastuullisuuden due diligence- ja EDD-tarkastelut, täydennysrakentamisen hankkeet	Uudet investoinnit kohdennetaan joukkoliikenneyhteyksien varrelle	Investointien vastuullisuuden due diligence- ja EDD-tarkastelut, täydennysrakentamisen hankkeet	
---	--	---	---	---	---	--

Sosiaalinen vastuu

Tavoitteet 2016 (toteuma 2015)	Tavoitteiden toteutuminen 2016	Tavoitteiden toteutumisen status	Tärkeimmät toimenpiteet 2016	Tavoitteet 2017	Tärkeimmät toimenpiteet 2017	Yhteys YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin (SDG)
Asiakkaiden suosittelemuus NPS vähintään 35 (25)	Toteuma 27	●	Talotreffit, asumisrauhaa edistävät toimenpiteet, asiakasvuorovaikutuksen lisääminen, digitaalisten palvelujen kehittäminen	Asukkaiden jatkuvasti paraneva NPS (uusi mittaustapa)	Asiakaspalvelullin uudistaminen, asiakaspalvelukeskuksen uudistaminen, talotreffit, digitaalisten palvelujen edistäminen	
Henkilöstön omistautuminen vähintään 10 % parempi kuin vertailuryhmällä	Toteuma 2 % vertailuryhmää parempi	●	Osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen, henkilöstötutkimustulosten hyödyntämisen kehittäminen, etätyön edellytysten parantaminen, työkykykartoitus	Henkilöstön omistautumisindeksi parempi kuin 2016	Työkykyjohtamisen parantaminen, osaamisen kehittäminen, perhedytysohjelman uusiminen	

Taloudellinen vastuu

Tavoitteet 2016	Tavoitteiden toteutuminen 2016	Tavoitteiden toteutumisen status	Tärkeimmät toimenpiteet 2016	Tavoitteet 2017	Tärkeimmät toimenpiteet 2017	Yhteys YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin (SDG)
Ylläpitokustannuksiin ei nousua, toimittajamäärän pienentäminen	Toimittajien määrä aleni 12 %. Ylläpitokustannukset nousivat hieman.	●	Hankinnan toimintamallien kehittäminen, energiatehokkuustoimenpiteet	Ylläpitokustannusten aleneminen vuoteen 2016 verrattuna	Hankinnan kehittäminen, energiatehokkuustoimenpiteet	

Tärkeimmät kehittämistavoitteet

Tavoitteet 2016	Tavoitteiden toteutuminen 2016	Tavoitteiden toteutumisen status	Tärkeimmät toimenpiteet 2016	Tavoitteet 2017	Tärkeimmät toimenpiteet 2017	Yhteys YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin (SDG)
Toimittajien auditointien aloitus, rakennustyömaiden auditointimallin määrittäminen ja auditointien aloitus, toiminnan mittaamisen kehittäminen	Tavoitteet toteutuivat pääosin. Rakennustyömaiden auditointi pilotoidaan vasta alkuvuonna 2017.	●	Toimittajien auditointi, päätökset uusista seurattavista mittareista: tapaturmataajuus ja uudistuotannon energiatehokkuus, rakennustyömaiden auditointimallin sisällön määrittäminen, harmaan talouden torjumisen ohjeistuksen päivittäminen	50 toimittajan auditointi, rakennustyömaiden auditoinnin aloittaminen	Auditointiohjelman jatkaminen ja kehittäminen, rakennustyömaiden auditointi	
Global Real Estate Sustainability Benchmarkin (GRESB) GREEN STAR -luokituksen uusiminen	Tavoite toteutui	●	Vastuullisuustavoitteiden täsmentäminen ja benchmarking muihin yrityksiin nähden, vastuullisuustiedon läpinäkyvyyden lisääminen sato.fi:ssä, vastuullisuustyön lisäresurssit	Global Real Estate Sustainability Benchmarkin (GRESB) GREEN STAR (4 tähteä) -luokituksen uusiminen	Energiatehokkuustoimenpiteet, vastuullisuuden toimintakäsikirjan toteuttaminen, vastuullisuuteen liittyvä riskikartoitus, toimitusketjun auditointi ja uudet mittarit	
Edullisen asumisen konseptin (SATO StudioKoti) rakentamisen edellytysten varmistaminen ja rakentamisen aloitus	Tavoite toteutui, rakentaminen käynnissä	●	Ensimmäisen kohteen toteutus, valmistuminen 2017	Edullisen asumisen konseptien jatkokehitys	Asumisen konseptien ja palveluiden jatkokehitys	
Kumppanisopimuksiin sisältyvien energiatehokkuustavoitteiden ja -mittariston päivitys	Tavoite toteutui	●	Palvelukuvausten läpikäynti, mittareiden arviointi ja päivitys	Energiatehokkuustoimenpiteiden vaikuttavuuden seurannan kehittäminen	Toimintatapojen ja seurannan määrittely ja käyttöönotto	

VASTUULLISUUDEN KÄSITTEET JA TUNNUSLUVUT

Käsite tai tunnusluku	Määritelmä
Ympäristö	
Kulutusseurannassa mukana olevat kohteet	SATOn yli 50 % :sti omistamat kohteet, SATOn omassa käytössä olevien tilojen kulutus ei ole mukana kulutuksessa
Lämmön kokonaiskulutus (MWh)	Vuoden absoluuttinen lämmönkulutus kaikissa koko vuoden omistetuissa kulutusseurannassa olevissa kohteissa lavennettuna kesken vuotta ostettujen ja myytyjen kohteiden sekä kulutusseurannan ulkopuolella olevien kohteiden arvioidulla kulutuksella (keskimääräinen ominaiskulutus kerrottuna vuoden aikana keskimäärin omistettujen asuntojen pinta-alalla)
Sähkön kokonaiskulutus (MWh)	Vuoden absoluuttinen sähkönkulutus kaikissa koko vuoden omistetuissa kulutusseurannassa olevissa kohteissa lavennettuna kesken vuotta ostettujen ja myytyjen kohteiden sekä kulutusseurannan ulkopuolella olevien kohteiden arvioidulla kulutuksella (keskimääräinen ominaiskulutus kerrottuna vuoden aikana keskimäärin omistettujen asuntojen pinta-alalla)
Energian kokonaiskulutus (MWh)	Vuoden lämmön ja sähkön kokonaiskulutus
Veden kokonaiskulutus (1000 m ³)	Vuoden absoluuttinen vedenkulutus kaikissa koko vuoden omistetuissa kulutusseurannassa olevissa kohteissa lavennettuna kesken vuotta ostettujen ja myytyjen kohteiden sekä kulutusseurannan ulkopuolella olevien kohteiden arvioidulla kulutuksella (keskimääräinen ominaiskulutus kerrottuna vuoden aikana keskimäärin omistettujen asuntojen pinta-alalla)
Sähkön ominaiskulutus (kWh/m ³ /vuosi)	Sähkön kulutus rakennuskuutiota kohden kaikissa kohteissa, jotka ovat olleet vuokraustoiminnassa koko vuoden
Veden ominaiskulutus (litraa/m ³ /vuosi)	Veden kulutus rakennuskuutiota kohden kaikissa kohteissa, jotka ovat olleet vuokraustoiminnassa koko vuoden
Lämmön normitettu ominaiskulutus (kWh/m ³ /vuosi)	Lämmön kulutus rakennuskuutiota kohden kaikissa kohteissa, jotka ovat olleet vuokraustoiminnassa koko vuoden. Luku on säätökorjattu, jotta vuosista saadaan vertailukelpoisia.
Kasvihuonepäästöt (tCO ₂ -e)	Lämmön, sähkön, veden ja asukkaiden tuottaman jätteen päästöt. Kulutusseurannassa olevien kohteiden päästöt on lavennettu koskemaan vuoden aikana keskimäärin omistettua kantaa vastaavalla tavalla kuin lämmön-, sähkön- ja veden kokonaiskulutuksessa. Kaukolämmön päästökerroin on Motiva Oy:n määrittämä. Sähköstä ei muodostu päästöjä, koska se on 100 %:sti vihreää tuulivoimalla tuotettua sähköä.
Rakennusten kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti (kg CO ₂ -e/m ²)	Kasvihuonepäästöt neliötä kohden kaikissa kohteissa, jotka ovat olleet vuokraustoiminnassa koko vuoden.
Jätteiden kokonaismäärä (tonnia)	Asukkaiden tuottamien jätteiden kokonaismäärä on arvioitu SATOn asukasmäärän ja Tilastokeskuksen raportoiman keskimääräisen vuotuisen asukaskohtaisen jätemäärän perusteella.

Henkilöstö	
Henkilöstön kokonaisvaihtuvuus (%)	Vuoden aikana aloittaneiden sekä lopettaneiden henkilöiden summa edellisen vuoden viimeisen kuukauden henkilömäärään suhteutettuna
Uusien työsuhteiden määrä (kpl)	Vakinaiset ja määräaikaiset työsuhteet, jotka ovat alkaneet raportointivuonna, ei sisällä kesätyöntekijöitä
Päätyneiden työsuhteiden määrä (kpl)	Vakinaiset ja määräaikaiset työsuhteet, jotka ovat päättäneet raportointivuonna, ei sisällä kesätyöntekijöitä
Koulutuspäivät (päiviä)	Yksi koulutuspäivä muodostuu kuuden tunnin koulutuksesta
Henkilötyövuosi	SATOn välittömän ja välillisen työllistävän vaikutuksen arvioinnissa on sovellettu VATT:n Senaatti-kiinteistöille tekemää laskelmaa yllä- ja kunnossapito palvelujen sekä muiden ostopalveluiden työllisyysalanjäljestä ja Rakennusteollisuus ry:n ja VTT:n arviota rakennusinvestointien työllisyysvaikutuksista. Em. lähteistä saadut työllisyyskertoimet on yhdistetty SATOn vuoden 2016 kustannusrakenteeseen.
TARMO	TARMO on SATOn johdon ja henkilöstön yhteinen keskustelufoorumi, jossa on 7 henkilöstön edustajaa ja 4 työnantajan edustajaa
LiiVi	SATOn liikunta- ja virkistystoimikunta LiiVi, jossa on 9 henkilöstön edustajaa ja 1 työnantajan edustaja

Asiakkuus	
NPS (Net Promoter Score)	Asiakkaiden nettosuositteluhaluus. Strateginen NPS on vuodesta 2017 alkaen asumisen aikainen NPS-arvosana.

VASTUULLISUUDEN TUNNUSLUVUT – YMPÄRISTÖ

Energian kokonaiskulutus (G4-EN3)	2014	2015	2016	Muutos 2015-2016	Muutos 2015-2016 %
Yhteensä [MWh]	260 454	238 263	283 484	45 221	19,0 %
Ostoenergian osuus:					
Sähkö [MWh]	24 594	23 689	24 531	842	3,6 %
Kaukolämpö [MWh]	235 326	214 056	258 299	44 243	20,7 %
Oman tuotannon osuus:					
Öljy [MWh]	534	518	654	136	26,3 %

Energiankulutuksen intensiteetti (CRE1)	2014	2015	2016	Muutos 2015-2016	Muutos 2015-2016 %
Sääkorjattu lämmönlämpö [kWh/rm ³ /a]	43,6	42,9	41,5	-1,4	-3,3 %
Sähkönkulutus [kWh/m ³ /a]	3,9	3,9	3,9	0,0	-1,0 %

Kasvihuonekaasupäästöt (G4-EN15, EN16, EN17)	2014	2015	2016	Muutos 2015-2016	Muutos 2015-2016 %
G4-EN15 Suorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 1)	139	135	170	35	26,3 %
G4-EN16 Epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 2)	43 065	39 172	47 269	8 097	20,7 %
G4-EN17 Muut epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 3)	1 721	1 834	948	-886	-48,3 %
Kasvihuonekaasupäästöt yhteensä [t CO ₂ -e]	44 925	41 141	48 387	7 246	17,6 %

Rakennusten kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti (CRE3)	2014	2015	2016	Muutos 2015-2016	Muutos 2015-2016 %
kg CO ₂ -e/m ²	37,0	33,5	34,7	1,2	3,6 %
kg CO ₂ -e/hlö	1139,8	928,9	995,2	66,3	7,1 %

Veden kokonaiskulutus (G4-EN8)	2014	2015	2016	Muutos 2015-2016	Muutos 2015-2016 %
Yhteensä [1000 m ³]	2 381	2 329	2 622	293	12,6 %

Vedenkulutuksen intensiteetti (CRE2)	2014	2015	2016	Muutos 2015-2016	Muutos 2015-2016 %
dm ³ /rm ³ /a	415	418	412	-6	-1,4 %

Asukkaiden jätteiden kokais määrä (G4-EN23)	2014	2015	2016	Muutos 2015-2016	Muutos 2015-2016 %
tonnia	20 245	21 578	23 985	2 407	11,2 %
t CO ₂ -e	1721	1834	948	-886	-48,3 %

Asukkaiden jätteiden jakauma käsittelytavan mukaan (G4-EN23)	2016 %-osuus	2016 [t]
Kierrätysmateriaaliksi	41 %	9 734
Energiaksi	48 %	11 494
Kaatopaikalle	11 %	2 757

Asukkaiden jätteiden jakauma jätelajeittain (G4-EN23)	2016 %-osuus	2016 [t]
Sekajäte	46 %	11 109
Erilliskerätyt	51 %	12 184
Paperi ja kartonki	19 %	4 524
Biojäte	13 %	3 194
Lasijäte	3 %	743
Metallijäte	4 %	1 002
Puujäte	1 %	323
Muovijäte	2 %	366
Sähkö- ja elektroniikkaromu	2 %	557
Muut erilliskerättävät	6 %	1 475
Muut ja erittelemättömät	3 %	692

Luvuissa vain asuinkiinteistöt

Energiankulutuksen vähentämisen toimenpiteet ja niiden vaikutukset (G4-EN27, EN6, EN16)

G4-EN 27 Energiatehokkuustoimenpiteet M €	1,3
G4-EN6 Energiankulutuksen vähentäminen energiatehokkuustoimenpiteillä MWh	4 070
G4-EN19 Kasvihuonepäästöjen vähentyminen energiatehokkuustoimenpiteillä tCO2-e	721

Puhdistettu tai puhdistuksen tarpeessa oleva maaperä (CRE 5)	km ²	m ²	Kustannus
			M€
Puhdistettu maaperä	11 400	19 787	2,2
Tiedossa oleva puhdistuksen tarpeessa oleva maaperä	3 950	2 648	0,2

VASTUULLISUUDEN TUNNUSLUVUT – HENKILÖSTÖ

G4-10

Henkilöstön kokonaismäärä	vakituiset	määräaikaiset	miehet	naiset
175	160	15	54(31 %)	121 (69 %)
josta Venäjän hlstömäärä 8	3	5	2 (25 %)	6 (75 %)

Uuden palkatun henkilöstön kokonaismäärä ja osuus sekä henkilöstön vaihtuvuus jaoteltuna ikäryhmittäin, sukupuolen mukaan ja alueittain (G4-LA1)

Uudet työsuhteet	yhteensä 60					
joista vakituisia	23					
miehiä	6					
naisia	17					
Ikäjakautuma	25 tai alle	26-35	36-45	46-55	56-63	yli 63
yhteensä	1	10	6	4	2	0
miehiä	0	4	1	1	0	0
naisia	1	6	5	3	2	0
Uudet määräaikaiset työsuhteet	34					
miehiä	8					
naisia	26					
Ikäjakautuma	25 tai alle	26-35	36-45	46-55	56-63	yli 63
miehiä	5	1	1	1	0	0
naisia	16	8	1	0	0	1
Kesäapulaiset	yhteensä 20					
Ikäjakautuma	25 tai alle	26-35	36-45	46-55	56-63	yli 63
miehiä	4	0	0	0	0	0
naisia	14	2	0	0	0	0

Päätyneet työsuhteet	yhteensä 78					
vakituiset työsuhteet	yhteensä 37					
miehiä	8					
naisia	29					
Päätyneiden työsuhteiden ikäjakama (vakituinen työsuhde)	25 tai alle	26-35	36-45	46-55	56-63	yli 63
miehiä	6	2	0	0	0	0
naisia	17	10	0	1	0	1
Työnantajan päättämät työsuhteet	1,6 %					
Kokonaisvaihtuvuus- % (ei sisällä kesätyöntekijöitä)	33 %					

Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden jaoteltuna sukupuolen mukaan ja henkilöstöryhmittäin (G4-LA9)

Koulutuspäivät yhteensä	miehet	naiset
Keskimäärin 4,7 päivää per työntekijä, josta 2,3 päivää sisäistä koulutusta. Vastuullisuuskoulutusta 0,9 päivää.	4,9 päivää	4,7 päivää
Ihdon koulutuspäivät keskimäärin 3,2 päivää per henkilö		
Toimihenkilöiden koulutuspäivät keskimäärin 4,8 päivää per henkilö		

Osuus kokonaistyövoimasta, joka on edustettuna virallisissa henkilöstön ja johdon yhteisissä työterveyttä ja turvallisuutta valvovissa ja neuvonantavissa toimikunnissa (G4-LA5)

Työsuojelutoimikunnassa 2,9 %
henkilöstöstä, TARMO-ryhmässä
edustettuna 4,0 % henkilöstöstä

Konsernin palveluksessa oli vuoden 2016 lopussa 175 (170) henkilöä. Vakituksessa työsuhhteessa oli 160 (160) ja määräaikaisessa työsuhhteessa 15 (10) henkilöä. Konsernin henkilöstö oli vuoden aikana keskimäärin 170 (172) henkilöä.

SATON GRI-INDEKSI

Indikaattorin numero	GRI:n sisältö	Sijainti
YLEINEN SISÄLTÖ		
Strategia ja analyysi		
G4-1	Ylimmän johdon lausunto	Toimitusjohtajan katsaus
Organisaation taustakuvaus		
G4-3	Raportoivan organisaation nimi	Yhteystiedot
G4-4	Tärkeimmät tavaramerkit/brändit sekä tuotteet ja palvelut	SATO-kodit, tarinat
G4-5	Organisaation pääkonttorin sijainti	Yhteystiedot
G4-6	Toimintamaiden lukumäärä ja maat, joissa organisaatio toimii tai jotka ovat merkittäviä raportissa kuvattujen olennaisten yritys vastuun näkökohtien osalta	Strategia
G4-7	Organisaation omistusrakenne ja yhtiömuoto	Tietoa osakkeenomistajille
G4-8	Markkina-alueet	Strategia
G4-9	Raportoivan organisaation koko	Tilinpäätös, SATO-kodit
G4-10	Henkilöstön määrä työsuhteen ja työsopimuksen mukaan, alueellisesti ja sukupuolen mukaan jaoteltuna organisaation sisällä ja ulkopuolella	GRI/Henkilöstö, Henkilöstö
G4-11	Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen
G4-12	Organisaation toimitusketju	Toimitusketju
G4-13	Merkittävät muutokset organisaation koossa, rakenteessa, omistusrakenteessa tai toimitusketjussa raportointijaksolla	SATOn vuosi 2016, Hallituksen toimintakertomus, Tietoja osakkeenomistajille
Sitoumukset ulkoisiin aloitteisiin		
G4-14	Varovaisuuden periaatteen soveltaminen	Riskienhallinta
G4-15	Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet	Ympäristö, SATOn vastuullisuus, Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
G4-16	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	SATOn vastuullisuus

Tunnistetut olennaiset näkökohdat ja laskentarajat

G4-17	Konsernin laskentaraja	Konsernin tilinpäätös
G4-18	Raportin sisällönmäärittely	GRI/Olennaiset näkökohdat ja laskentarajat
G4-19	Olennaiset näkökohdat	Olenaisuusanalyysi, GRI/Olennaiset näkökohdat ja laskentarajat
G4-20	Olennaisia näkökohtia koskevat laskentarajat organisaation sisällä	GRI/Olennaiset näkökohdat ja laskentarajat
G4-21	Olennaisia näkökohtia koskevat laskentarajat organisaation ulkopuolella	GRI/Olennaiset näkökohdat ja laskentarajat
G4-22	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Raportointiperiaatteet
G4-23	Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja näkökohtien laskentarajoissa	Raportointiperiaatteet

Sidosryhmävuorovaikutus

G4-24	Luettelo organisaation sidosryhmistä	Sidosryhmät
G4-25	Sidosryhmien määrittely- ja valintaperusteet	Sidosryhmät
G4-26	Sidosryhmätoiminnan periaatteet	Sidosryhmät
G4-27	Sidosryhmien esille nostamat tärkeät asiat ja huolenaiheet	Sidosryhmät, Olenaisuusanalyysi

Raportin kuvaus

G4-28	Raportointijakso	2016
G4-29	Edellisen raportin päiväys	2015
G4-30	Raportin julkaisu tiheys	Raportti tehdään kerran vuodessa
G4-31	Yhteystiedot, josta voi tilata raportin ja kysyä siihen liittyviä lisätietoja	Yhteystiedot

GRI Sisältövertailu

G4-32	GRI sisältövertailu	GRI/GRI-indeksi
-------	---------------------	-----------------

Varmennus

G4-33	Lähestymistapa ulkoiseen varmennukseen	Varmennusraportti
-------	--	-------------------

Hallinto		
Hallintorakenne ja kokoonpano		
G4-34	Hallintorakenne ja valiokunnat	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, Yritysvastuun päätöksentekoa ei ole eriytetty muusta päätöksenteosta
G4-35	Vastuunjako	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
G4-38	Hallituksen kokoonpano	Hallitus
G4-39	Hallituksen puheenjohtajan asema	Hallituksen puheenjohtaja ei ole toimitusjohtaja, eikä toimitusjohtaja ole hallituksen jäsen
G4-40	Hallituksen valinta	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
G4-42	Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, sato.fi/hallituksen työjärjestys
G4-44	Hallituksen suorituksen arviointi	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, sato.fi/hallituksen työjärjestys
G4-45	Hallituksen rooli riskien tunnistamisessa ja hallinnassa	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, sato.fi/tarkastusvaliokunnan työjärjestys
G4-46	Riskienhallinnan tehokkuuden arviointi	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, sato.fi/tarkastusvaliokunnan työjärjestys
G4-47	Riskiäarviointien frekvenssi	Riskiäarviointi tehdään kerran vuodessa
Palkitseminen ja kannusteet		
G4-51	Hallituksen ja ylimmän johdon palkitseminen	Palkka- ja palkkioselvitys
Liiketoiminnan eettisyys		
G4-56	Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	Strategia, Toimitusketju, Arvonluonti, sato.fi/vastuullisuuden johtaminen

ERITYINEN PERUSSISÄLTÖ

Luokka: Taloudellinen		
Näkökohta: Taloudelliset tulokset		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, Talous, Arvonluonti
G4-EC1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	SATOn vuosi 2016, Talous, Arvonluonti, SATOn vastuullisuus
G4-EC4	Valtiolta saadut avustukset	Uudis- ja korjausrakentaminen
Näkökohta: Välilliset taloudelliset vaikutukset		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Arvonluonti, SATOn vastuullisuus
G4-EC7	Infrastruktuuri-investointien ja yleishyödyllisten palvelujen tuen kehitys ja vaikutukset	Investoinnit
G4-EC8	Merkittävimmät epäsuorat taloudelliset vaikutukset	Arvonluonti, Ympäristö, SATOn vastuullisuus
Näkökohta: Ostokäytännöt		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Kumppanit
G4-EC9	Paikallisten ostojen osuus merkittävässä toimipaikoissa	Paikallisten ostojen osuus ei ole tiedossa.
Luokka: Ympäristö		
Näkökohta: Energia		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Ympäristö
G4-EN3	Energian kokonaiskulutus	GRI/Ympäristö
G4-EN6	Energiankulutuksen vähentäminen	GRI/Ympäristö, Ympäristö
CRE1- toimialakohtainen lisäys	Energiankulutuksen intensiteetti	Ympäristö, GRI/Ympäristö
Näkökohta: Vesi		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Ympäristö
G4-EN8	Veden kokonaiskulutus	GRI/Ympäristö
CRE2-toimialakohtainen lisäys	Vedenkulutuksen intensiteetti	Ympäristö, GRI/Ympäristö
Näkökohta: Päästöt		

G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Ympäristö
G4-EN15	Suorat kasvihuonepäästöt (scope 1)	GRI/Ympäristö
G4-EN16	Epäsuorat kasvihuonepäästöt (scope 2)	GRI/Ympäristö
G4-EN17	Muut epäsuorat kasvihuonepäästöt (scope3)	GRI/Ympäristö
G4-EN19	Kasvihuonepäästöjen vähentyminen	GRI/Ympäristö
CRE3-toimialakohtainen lisäys	Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti	Ympäristö, GRI/Ympäristö, Päästöintensiteetin laskentatapaa on täsmennetty vuodesta 2015

Näkökohta Jätevedet ja jätteet

G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Ympäristö
G4-EN23	Jätteiden kokonaismäärä jätelajeittain ja käsittelytavoittain	GRI/Ympäristö, Jättemäärä on asukkaiden tuottama jättemäärä, SATOn oman toiminnan jätteet ovat marginaalinen erä

Näkökohta: Tuotteet ja palvelut

G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Kotona
G4-EN27	Tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten vähentämistoimenpiteiden laajuus	GRI/Ympäristö, Ympäristö

Näkökohta: Määräystenmukaisuus

G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Selvitys hallinto- ja ohjauksjärjestelmästä
G4-EN29	Merkittävien ympäristölainsäädännön ja -säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahamääräinen määrä sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä	Ei sakkoja eikä sanktioita vuonna 2016

Näkökohta: Toimittajien ympäristöarvioinnit

G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Kumppanit
G4-EN32	Prosenttiosuus uusista toimittajista, jotka on arvioitu ympäristökriteerien mukaisesti	Tietoa ei ole saatavissa. Edellytämme toimittajillamme, että ympäristövastuun toimintatavat ovat kunnossa.

Toimialakohtainen näkökohta: Maaperän köyhtyminen, saastuminen ja korjaavat toimenpiteet

G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi /vastuullisuuden johtaminen, Ympäristö
CRE5-toimialakohtainen lisäys	Puhdistettu tai puhdistuksen tarpeessa oleva maaperä	GRI/Ympäristö

Luokka: Sosiaalinen - Henkilöstö ja työolot

Näkökohta: Työllistäminen

G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen
G4-LA1	Uuden palkatun henkilöstön kokonaismäärä ja osuus sekä henkilöstön vaihtuvuus jaoteltuna ikäryhmittäin, sukupuolen mukaan ja alueittain	GRI/Henkilöstö
Näkökohta: Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Henkilöstö
G4-LA4	Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisilmoitus aika ja sen sisältyminen kollektiivisiin työehtosopimuksiin	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen
Näkökohta: Työterveys ja -turvallisuus		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen
G4-LA5	Osuus kokonaistyövoimasta, joka on edustettuna virallisissa henkilöstön ja johdon yhteisissä työterveyttä ja turvallisuutta valvovissa ja neuvoa-antavissa toimikunnissa	Henkilöstö, GRI/Henkilöstö
CRE6 -toimialakohtainen lisäys	Prosenttiosuus organisaatiosta joka toimii kansainvälisesti tunnustetun terveyden ja turvallisuuden hallintajärjestelmän mukaisesti	Luku olisi olennainen toimitusketjun osalta, mutta ei tiedossa.
Näkökohta: Koulutus		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen
G4-LA9	Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden jaoteltuna sukupuolen mukaan ja henkilöstöryhmittäin	GRI/Henkilöstö
G4-LA11	Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	Käsittää koko henkilöstön, Pietarin henkilöstön tiedot eivät ole henkilöstöjärjestelmässä Venäjän tietosuojalainsäädännön vuoksi
Luokka: Sosiaalinen - Yhteiskunta		
Näkökohta: Lahjonta ja korruption vastaisuus		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen
G4-SO5	Vahvistetut lahjontatapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	Ei lahjontatapauksia vuonna 2016
Näkökohta: Määräystenmukaisuus		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
G4-SO8	Merkittävien lainsäädännön ja säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahamääräinen arvo sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä	Ei sakkoja eikä sanktioita vuonna 2016
Luokka: Sosiaalinen - Tuotevastuu		
Näkökohta: Tuote- ja palvelutiedot		

G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Asiakaspalvelu, Kumppanit
G4-PR5	Asiakastyytyväisyystutkimusten tulokset	GRI/Vastuullisuuden tavoitteet ja toteuma
CRE 8-toimialakohtainen lisäys	Vastuullisuuteen liittyvät kiinteistöjen luokitukset	Ympäristö, SATOn vastuullisuus
Näkökohta: Asiakkaiden yksityisyyden suoja		
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	sato.fi/vastuullisuuden johtaminen, Asiakkaat
G4-PR8	Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvien vahvistettujen valitusten lukumäärä	Ei selvityspyyntöjä vuonna 2016

RIIPPUMATON VARMENNUSRAPORTTI

SATO Oyj:n johdolle

Olemme SATO Oyj:n (jäljempänä SATO) johdon pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan varmennustoimeksiannon, jonka kohteena ovat olleet SATOn vuosikertomuksessa 2016 esitetyt ympäristövastuun tunnusluvut raportointikaudelta 1.1.–31.12.2016 (jäljempänä ympäristövastuutiedot).

Varmennuksen kohteena oleviin ympäristövastuutietoihin sisältyvät seuraavat tiedot:

- ”Ympäristö”-taulukossa esitetyt tunnusluvut
- ”SATOn GRI G4-indeksi”-taulukossa esitetyt tunnusluvut G4-EN29 ja G4-EN32

Varmennuksemme kriteeristönä on ollut Global Reporting Initiatiivin G4-raportointiohjeisto (jäljempänä GRI G4).

Toimeksiannon luontaiset rajoitukset

Varmennusraporttiimme lukiessa tulee ottaa huomioon ympäristövastuutietojen luonteeseen kuuluvat, tiedon tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat rajoitukset. Esitettjä ympäristövastuutietoja tulee arvioida yhdessä SATOn antamien ympäristövastuutietojen keräämiseen, laskemiseen ja arvioimiseen liittyvien selvitysten kanssa.

SATOn johto vastaa ympäristövastuutietojen mittaamisesta, laaomisesta ja esittämisestä GRI G4:n mukaisesti.

Meidän tehtävänäme on esittää riippumaton johtopäätös ympäristövastuutiedoista. Olemme suorittaneet toimeksiannon ISAE 3000:n (uudistettu) mukaisesti. Siinä määrin kuin on lain mukaan mahdollista, emme vastaa tekemästämme työstä, tästä varmennusraportista tai esittämistämme johtopäätöksistä muille osapuolille kuin SATOLle.

Olemme riippumattomia yhteisöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Sovellamme kansainvälistä laadunvalvontastandardia ISQC 1 ja näin ollen ylläpidämme kattavaa laadunvalvontajärjestelmää, johon sisältyy dokumentoituja toimintaperiaatteita ja menettelytapoja eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettaviin säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskien.

Yhteenveto tehdystä työstä

Rajoitetun varmuuden antava toimeksianto toteutetaan pääasiassa tekemällä tiedusteluja henkilöille, joiden tehtävänä on laatia esitetyt ympäristövastuutiedot, soveltamalla analyttisiä ja muita asianmukaisia evidenssin hankkimismenetelmiä. Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa suoritettavat toimenpiteet poikkeavat luonteeltaan ja ajoitukseltaan kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannosta suoritettavista toimenpiteistä ja ovat niitä suppeampia, minkä vuoksi siinä annetaan huomattavasti alemman tason varmuus.

Toimeksiannossamme olemme suorittaneet seuraavat toimenpiteet:

Olemme haastatelleet ympäristövastuutietojen raportoinnista vastaavia henkilöitä.

Olemme arvioineet GRI G4:n raportointia koskevien periaatteiden soveltamista ympäristövastuutietojen esittämisessä.

Olemme arvioineet ympäristövastuutietojen keräämiseen ja yhdistelemiseen käytettyjä tiedonhallinnan prosesseja, tietojärjestelmiä ja käytännön menettelytapoja.

Olemme käyneet läpi esitetyt ympäristövastuutiedot ja arvioineet tietojen laatua ja laskentarajojen määrittelyä.

Olemme testanneet ympäristövastuutietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä alkuperäisistä dokumenteista ja järjestelmistä otospohjaisesti.

Johtopäätökset

Tekemämme varmennustyön perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, että varmennustoimeksiannon kohteena olleet tiedot eivät olisi olennaisilta osiltaan GRI G4:n mukaisesti laadittu.

Helsinki, 1. helmikuuta 2017
KPMG Oy Ab

Lasse Holopainen
KHT

Niina Turri
Senior Manager, Advisory